



PROGRAM

WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 31

IM. JANA KOCHANOWSKIEGO W BIELSKU-BIAŁEJ

*„Nie zawsze możemy kształtować lepszą przyszłość dla naszych dzieci,
ale zawsze powinniśmy kształtować nasze dzieci dla czekającej je
przyszłości”*

F. D. Roosevelt

WPROWADZENIE

CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

**WARTOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI CENIONE PRZEZ
SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ**

MODEL ABSOLWENTA

**ZADANIA WYCHOWAWCÓW, NAUCZYCIELI
I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY**

ZASADY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

**STAŁE UROCZYSTOŚCI O CHARAKTERZE
WYCHOWAWCZYMI I KULTURALNYM**

CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

**PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNYCH**

MONITOROWANIE I EWALUACJA

WPROWADZENIE

Pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice, a wychowawcy i nauczyciele w szkole jedynie wspomagają ich w działaniach wychowawczych. Wspierają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, ukierunkowując ucznia na akceptację samego siebie i otwartość na potrzeby drugiego człowieka.

WYCHOWANIE to proces wspomagania dziecka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

PROFILAKTYKA to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Profilaktyka pełni rolę wspomagającą proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania.

Realizacja niniejszego programu wychowawczo-profilaktycznego uwzględnia 4 aspekty wychowania:

- **wspomaganie naturalnego rozwoju** (zaspokajanie potrzeb, rozwijanie potencjałów i możliwości, budowanie wspierającej relacji nauczyciel-uczeń),
- **kształtowanie sposobu myślenia i pożądanых postaw**, kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia rodziców, uczniów i nauczycieli, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych,
- **profilaktykę zachowań ryzykownych** (diagnozowanie zagrożeń, wyposażanie uczniów w wiedzę i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami, proponowanie alternatywnych sposobów funkcjonowania, ochrona przed bezpośrednimi niebezpieczeństwami),
- **korekcję deficytów i urazów** (złych/niekonstruktywnych doświadczeń) powstałych w toku wcześniejszego wychowania diagnoza deficytów poprzez organizację sytuacji wychowawczej oraz doświadczeń korygujących.

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- podstawę programową kształcenia ogólnego,

- wartości i umiejętności ważne dla całej społeczności szkolnej,
- dotychczasowe doświadczenia wychowawcze szkoły,
- badania środowiska szkolnego (analiza głównych problemów wychowawczych w szkole, analiza czynników chroniących i czynników ryzyka i związane z tym potrzeby w zakresie oddziaływań profilaktycznych),
- przewidywane zmiany w szkole, mogące mieć wpływ na proces wychowania.
- obowiązujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59),

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego raz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356),

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (z późniejszymi zmianami Dz. U. 2015 poz. 1249).

CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Przeprowadzona diagnoza środowiska szkolnego i rozpoznanie środowiska lokalnego pozwoliła na wyróżnienie czynników ryzyka i czynników chroniących.

Czynniki ryzyka to indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie obniża ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zmniejsza jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Najważniejsze czynniki ryzyka zaobserwowane w środowisku szkolnym i lokalnym to:

- brak więzi w rodzinie (rodziny rozbite, konflikty, prezentowane przez rodziców zachowania dysfunkcyjne),
- niekonsekwencja lub brak dyscypliny wychowawczej rodziców,
- przemoc rówieśnicza, w tym cyberprzemoc,
- odrzucenie przez grupę rówieśników,
- niedostateczne kierowanie swoim zachowaniem (brak kontroli)
- niepowodzenia szkolne i związany z tym faktem brak wiary we siły.

Czynniki chroniące to indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Czynniki chroniące obecność których stwierdzono w szkole i środowisku:

- pozytywny, kameralny klimat szkoły, wzmacniający poczucie przynależności,
- bezpieczna, rodzinna atmosfera (szkoła zamknięta dla obcych),
- indywidualne podejście do dziecka, które wspomaga więź ze szkołą i nauczycielami,
- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych (alternatywne formy spędzania wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań),
- okazje do przeżycia sukcesu (bogata oferta konkursów), możliwość rozpoznawania własnych osiągnięć,
- brak akceptacji przemocy przez szkołę (egzekwowanie przestrzegania regulaminów, natychmiastowa reakcja na złe zachowania, szybkie rozwiązywanie konfliktów),
- dobra współpraca z rodzicami i instytucjami wspomagającymi pracę szkoły.

WARTOŚCI CENIONE PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ

- prawda,
- zdrowie,
- rodzina,
- przyjaźń,
- miłość,
- dobro,
- tolerancja,
- wytrwałość,
- wiara.

UMIEJĘTNOŚCI CENIONE PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ

- przyjmowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie,
- rozwijanie własnych zainteresowań i uzdolnień, współdziałanie w zespole,
- działanie i funkcjonowanie na bazie obowiązujących norm,
- współdziałanie w zespole,
- sprawne posługiwanie się językiem obcym,
- poprawne posługiwanie się językiem polskim,
- umiejętność twórczego rozwiązywania problemów,
- przyjmowanie odpowiedzialności za swoją dalszą naukę.

MODEL ABSOLWENTA

Absolwent naszej szkoły jest:

- dobrym, uczciwym obywatelem, działającym i funkcjonującym na bazie obowiązujących norm i zasad moralnych, potrafiącym przyjmować odpowiedzialność za swoje postępowanie,
- człowiekiem kulturalnym, szanującym prawa innych, potrafiącym współdziałać z innymi z zespołem, posiadającym umiejętność twórczego rozwiązywania problemów,
- człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, rozwijającym swoje zainteresowania i uzdolnienia, przyjmującym odpowiedzialność za swoją dalszą naukę,
- człowiekiem otwartym dbającym o własny rozwój duchowy, wrażliwym na piękno, szanującym dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki,
- człowiekiem wychowanym w duchu wartości i ceniącym takie wartości, jak: prawda, zdrowie, rodzina, przyjaźń, miłość, dobro, tolerancja, wytrwałość, wiara,
- człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności od stanu środowiska naturalnego.

STAŁE UROCZYSTOŚCI O CHARAKTERZE WYCHOWAWCZYMI I KULTURALNYM

- Uroczyste Rozpoczęcie Roku Szkolnego – 1 września 2017
- Pasowanie klas pierwszych - 1 września 2017
- Dzień języków obcych – 26 września 2017
- Święto KEN – 14 października 2017
- Obchody Dni Patrona – listopad 2017
- Narodowe Święto Niepodległości – 11 listopada 2017
- Dzień Życzliwości i Tolerancji – 16 listopada 2017
- Zabawy andrzejkowe dla klas młodszych i starszych – listopad 2017
- Mikołajki – 6 grudnia 2017
- Kiermasz bożonarodzeniowy – grudzień 2017
- Apel bożonarodzeniowy – Jasełka - 23 grudnia 2017
- Spotkanie Noworoczne z Rodzicami – styczeń 2018
- Zabawy karnawałowe – styczeń 2018
- Dni Bezpiecznego Internetu – luty 2018
- Powitanie Wiosny – 21 marca 2018
- Kiermasz wielkanocny – marzec/kwiecień 2018
- Apel z okazji świąt wielkanocnych – kwiecień 2018
- Szkolne Dni Promocji Zdrowia – 23-27 kwietnia 2018
- Święto Konstytucji 3 maja - maj 2018
- Festyn Rodzinny – maj 2018
- Dzień Dziecka – 1 czerwca 2018
- Szkolny konkurs talentów – czerwiec 2018

RODZAJE PODEMOWANYCH DZIAŁAŃ

Wszystkie działania wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego, podejmowane w szkole mają charakter:

- 1. Działań wychowawczych** - ukierunkowanych na osiągnięcie pełnej dojrzałości uczniów w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej.
- 2. Działań informacyjnych** - skierowanych dla uczniów, rodziców i nauczycieli, dostarczających aktualnych informacji na temat skutecznych sposobów oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych, informacji o zagrożeniach i ich skutkach oraz o ofertach specjalistycznej pomocy dla uczniów i ich rodzin.

Informowanie uczniów:

- bieżąca informacja na lekcjach wychowawczych i innych zajęciach,
- organizowanie spotkań z wyspecjalizowanymi przedstawicielami (policjant, pracownik PPP i inne w miarę potrzeby),
- prowadzenie gazetki ściennej,
- pokaz filmów.

Informowanie rodziców i nauczycieli:

- pedagogizacja rodziców na zebraniach szkolnych i klasowych,
- organizowanie spotkań ze specjalistami,
- indywidualne udzielanie porad i informacji o zagrożeniach.

- 3. Działań edukacyjnych** – skierowanych do uczniów i polegających na wzmocnieniu ich umiejętności psychologicznych i społecznych oraz kształtowaniu u nich kompetencji osobistych:

- zajęcia psychoedukacyjne w ramach godzin wychowawczych,
- zajęcia edukacyjne w ramach przedmiotów.

Działań edukacyjnych służących poszerzaniu wiedzy i umiejętności rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat

prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz podnoszeniu ich kompetencji wychowawczych:

- szkolenia dla rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców.

4. Działań profilaktycznych – jako działań wspierających wychowanie, podejmowanych na podstawie diagnozy zagrożonych obszarów, mających wymiar profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej realizowanej poprzez kreowanie środowiska wzmacniającego czynniki chroniące, kształtowanie norm i wartości przeciwko zachowaniom ryzykownym, wskazywanie zachowań alternatywnych do zachowań destrukcyjnych, realizację programów profilaktycznych odpowiadających na zidentyfikowane problemy.

- lekcje wychowawcze w ramach godzin wychowawczych,
- zajęcia pozalekcyjne, wycieczki, imprezy,
- zajęcia sportowe i rekreacyjne,
- spotkania z ciekawymi ludźmi,
- konkursy o tematyce profilaktycznej,
- działania z zakresu higieny, promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień prowadzone przez pedagoga szkolnego,
- dodatkowe zajęcia profilaktyczne realizowane w ramach programów profilaktycznych,
- współpraca z instytucjami specjalistycznymi, wspierającymi szkołę w działaniach z zakresu profilaktyki uzależnień.

5. Działań interwencyjnych – postępowanie w oparciu o istniejące w szkole procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych.

ZADANIA WYCHOWAWCÓW, NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY

ZADANIA WYCHOWAWCÓW

1. Opracowanie rocznych planów wychowawczych klasy na podstawie Programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły i przedstawianie rodzicom na pierwszym zebraniu w nowym roku szkolnym.
1. Zapoznavanie rodziców z obowiązującymi w szkole przepisami i wymogami.
2. Organizowanie i uczestnictwo we wszystkich wydarzeniach klasy (imprezy klasowe, wycieczki)
3. Tworzenie prawidłowej atmosfery wychowawczej w klasie.
4. Rozwiązywanie bieżących problemów w klasie, a w razie potrzeby korzystanie z pomocy pedagoga szkolnego lub wsparcia innych specjalistów.
5. Nadzorowanie funkcjonowania klasy – analiza frekwencji i postępów uczniów w nauce oraz związana z tym współpraca z rodzicami.
6. Organizowanie zebrań z rodzicami zgodnie z harmonogramem szkolnym lub z własnej inicjatywy. Informowanie o pozytywach widocznych w klasie i rozwiązywanie zaistniałych problemów przy wsparciu rodziców.
7. Prawidłowe prowadzenie dokumentacji klasowej.
8. Doskonalenie swoich umiejętności i kompetencje wychowawczych w zakresie budowania pozytywnych relacji z uczniami i ich rodzicami.

ZADANIA NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY

1. Dawanie własnego przykładu – rzetelne wywiązywanie się z obowiązków i dyscyplina pracy własnej są warunkiem do stawiania wymagań uczniom.
2. Wdrażanie uczniów do punktualności. Obowiązkiem każdego nauczyciela jest punktualne rozpoczynanie i kończenie lekcji oraz solidne przygotowanie do zajęć.
3. Kierowanie się dobrem ucznia i pozostawanie do jego dyspozycji, w celu udzielenia indywidualnego wsparcia.
4. Wprowadzenie elementów programu wychowawczo-profilaktycznego do tematyki swojego przedmiotu i dążenie do realizacji zawartych w nim celów.
5. Zachowanie zgodne z zasadami dobrego wychowania i wdrażanie uczniów do ich stosowania.
6. Reagowanie na dostrzeżone dobro i zło w szkole jak i poza nią. Dostrzeganie i promowanie pozytywnych zachowań uczniów. Zgłaszanie wychowawcy ewentualnych zastrzeżeń do ich zachowania.
7. Nie stosowanie żadnej z form przemocy jako metody wychowawczej i stawianie oceny z przedmiotu bezpośrednio za zachowanie ucznia.
8. Czuwanie nad właściwym sposobem spędzania przerwy przez ucznia: zwracają uwagę na kulturalne zachowanie się, bezpieczeństwo.
9. Dbłość o własną godność zawodową.

ZADANIA RODZICÓW

1. Żywe zainteresowanie funkcjonowaniem dziecka w szkole w sferze edukacji, zachowania i relacji z innymi członkami społeczności szkolnej poprzez uczestnictwo w zebraniach i konsultacjach.
2. Pomoc w organizowaniu wycieczek, imprez szkolnych i zawodów.
3. Angażowanie się w pomoc w dekorowaniu sal, urządzaniu pracowni.
4. Zgłaszanie przedstawicieli Rady Rodziców na wybrane posiedzenia Rady Pedagogicznej.
5. Dzielenie się swoją wiedzą w trakcie realizacji zagadnień wychowawczo-profilaktycznych.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI WSPOMAGAJĄCYMI

INSTYTUCJA WSPOMAGAJĄCA	CEL I FORMA POMOCY
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3	<ul style="list-style-type: none"> - badania przesiewowe, - diagnozowanie uczniów, - oferta warsztatów dla uczniów i rodziców, - konsultacje, porady, - terapie indywidualne i grupowe
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc uczniom i ich rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej, - bezpłatne dożywianie, - pomoc materialna, - pomoc rodzinom zagrożonym przemocą (Zespół Interdyscyplinarny Niebieskiej Karty), - stypendia, wyprawki szkolne,
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego	- finansowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych
Sąd Rodzinny i Nieletnich	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z kuratorami, - wgląd w sytuację rodzinną uczniów
Policja	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty i prelekcje dla uczniów i rodziców, - porady
Straż Miejska	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty i prelekcje dla uczniów i rodziców, - porady
Pielęgniarka Szkolna	<ul style="list-style-type: none"> - badania uczniów, - działalność za zakresu edukacji i profilaktyki zdrowotnej
Dom Kultury w Starym Bielsku	<ul style="list-style-type: none"> - działalność kulturalna, - współpraca w organizacji imprez szkolnych i środowiskowych
Środowiskowe Centrum Pomocy w Bielsku-Białej	- organizacja zajęć dla uczniów w świetlicach środowiskowych i terapeutycznych
Parafialne Koło Charytatywne w Starym Bielsku	- wsparcie finansowe uczniów (dopłaty do wycieczek, obiady, darmowa bułka)
Firma Bogmar	- wsparcie finansowe uczniów (dopłaty do wycieczek, obiady, darmowa bułka)
Teatr	- działalność kulturalna, przedstawienia, lekcje teatralne dla uczniów
Kino	- współpraca przy organizacji grupowych seansów kinowych dla uczniów
Książnica Beskidzka	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje biblioteczne - prowadzenie konkursów dla uczniów
Biblioteka Pedagogiczna	- prowadzenie warsztatów profilaktycznych
Przedszkole nr 44	- współpraca kulturalna
Inne szkoły z terenu miasta Bielska-Białej	- organizacja konkursów międzyszkolnych

CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Cel ogólny: Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie warunków do indywidualnego rozwoju ucznia z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości.
2. Wychowanie w duchu wartości, przygotowanie do życia i odnalezienia właściwego miejsca w społeczeństwie.
3. Kształtowanie poczucia przynależności narodowej i więzi ze środowiskiem lokalnym, przygotowanie do uczestnictwa w kulturze.
4. Kreowanie bezpiecznego, zdrowego i przyjaznego środowiska szkoły poprzez zapewnienie uczniom bezpieczeństwa i zapobieganie dyskryminacji i przemocy.
5. Promowanie zdrowego stylu życia i zapobieganie uzależnieniom.
6. Eliminowanie zachowań wynikających z problemów osobistych i negatywnego wpływu środowiska.

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

STWORZENIE WARUNKÓW DO INDYWIDUALNEGO ROZWOJU UCZNIA Z UWZGLĘDNIENIEM JEGO POTRZEB I MOŻLIWOŚCI

ZADANIA	REALIZACJA ZADAŃ	EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNYCH
<p>1. Indywidualizacja programu nauczania.</p> <p>2. Rozwijanie indywidualnych zainteresowań i uzdolnień, wspieranie twórczych działań dzieci i dociekliwości poznawczej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie procesu kształcenia do potrzeb i możliwości uczniów, • badanie potencjalnych umiejętności dzieci, • współpraca ze specjalistami, • współpraca z rodzicami/opiekunami, • usprawnianie umiejętności dostosowywania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz potrzeb rozwojowych uczniów z orzeczeniami lub opiniami PP-P - szkolenia dla nauczycieli, • podniesienie poziomu wiedzy nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju oraz zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży – edukacja nauczycieli, • oferta zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych, • organizowanie konkursów, imprez i uroczystości szkolnych, • projekty, programy, Konkurs Talentów, • edukacja czytelnicza, promowanie czytelnictwa poprzez pracę pedagogiczną biblioteki – organizacja wystaw, konkursów, • kształcenie rozwijające samodzielność, kreatywność i innowacyjność uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń rozwija się optymalnie w stosunku do swoich potrzeb i możliwości • uczeń bierze udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, zgodnych ze swoimi zainteresowaniami, • uczeń rozwija swoje talenty i umiejętności,

<p>3. Promowanie postępów w nauce i zachowaniu – systemu oceniania jako środka do osiągnięcia celów wychowawczych.</p> <p>4. Praca z uczniem zdolnym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nagradzanie za dobre wyniki w nauce – różnorodne formy nagradzania uczniów (stypendia, książki, dyplomy, podziękowania, nagrody rzeczowe, pochwały na forum klasy i szkoły, listy gratulacyjne dla rodziców), • prezentowanie prac i osiągnięć uczniów, • przygotowywanie uczniów do reprezentowania szkoły na zewnątrz, wskazywanie przydatności wiedzy i umiejętności – udział w olimpiadach, konkursach, zawodach. 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń chętnie podejmuje wysiłek intelektualny, czuje się zmotywowany i doceniony, • uczeń chętnie reprezentuje szkołę na zewnątrz, zdaje sobie sprawę z użyteczności kształcenia.
---	---	--

WYCHOWANIE W DUCHU WARTOŚCI, PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA I ODNALEZIENIA WŁAŚCIWEGO MIEJSCA W SPOŁECZEŃSTWIE

ZADANIA	REALIZACJA ZADAŃ	EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNYCH
<p>1. Wychowanie w duchu wartości i promowanie umiejętności uznawanych przez społeczność szkolną.</p> <p>2. Przygotowanie do pełnienia ról społecznych, rozwijanie umiejętności społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nauka rozpoznawania podstawowych wartości na wszystkich zajęciach edukacyjnych i pozalekcyjnych, • wsparcie uczniów w trakcie budowania własnego systemu wartości, • ukierunkowanie na rozwijanie pożądaných społecznie umiejętności, • prowadzenie zajęć o charakterze prospołecznym, kształtowanie postawy życzliwości, szacunku, empatii i tolerancji (imprezy szkolne: Dzień Życzliwości i Tolerancji), • akcentowanie takich wartości, jak patriotyzm, szacunek do tradycji, poczucie tożsamości narodowej, indywidualnej i kulturowej, • wzmacnianie w uczniach godności własnej osoby i szacunku do godności innych osób, • działania związane z obchodami 100 rocznicy odzyskania niepodległości. • ukierunkowanie zajęć edukacyjnych na modelowanie pożądaných społecznie zachowań i nawyków, • zajęcia psychoedukacyjne w ramach lekcji wychowawczych, spotkania ze specjalistami, umożliwiające kształtowanie: umiejętności komunikacyjnych, aktywnego słuchania, zachowań asertywnych, rozpoznawania własnych emocji i właściwego reagowanie na emocje innych, wyrażanie próśb, sądów, oczekiwań, znajomość swoich mocnych i słabych stron, rozwijanie pozytywnej samooceny, umiejętności radzenia sobie z niepowodzeniami, ze stresem, 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń zna wartości uznawane przez społeczność szkolną i oparciu o nie buduje własny system wartości, • uczeń nabywa pożądanę społecznie umiejętności,

<p>3. Nauka życia we wspólnocie, wyrabianie postawy ukierunkowanej na wykonanie zadań na rzecz klasy, szkoły, środowiska (wywiązywanie się z obowiązków ucznia).</p> <p>4. Uczenie samorządności, demokracji, podejmowania decyzji i odpowiedzialności za własne czyny.</p> <p>5. Prowadzenie zajęć z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego, mające wspomóc uczniów w dokonywaniu wyboru dalszej ścieżki kształcenia i zawodu.</p>	<p>rozwiązywania problemów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie sytuacji społecznych sprzyjających zdobywaniu kompetencji społecznych, • podejmowanie działań grupowych i zespołowych na rzecz klasy, szkoły organizacji i środowiska lokalnego, • wdrażanie uczniów do samooceny i oceny koleżeńskiej, • organizowanie samopomocy uczniowskiej (wolontariat – pomoc w odrabianiu lekcji), • praca Samorządów (organizowanie wyborów do samorządu uczniowskiego i samorządów klasowych), • praca w samorządach klasowych – zachęcanie do działalności na rzecz klasy i szkoły, • włączanie uczniów w realizację zadań i przedsięwzięć samorządu uczniowskiego (gazetki, akcje charytatywne, imprezy szkolne). • zajęcia umożliwiające rozpoznanie swoich możliwości i predyspozycji zawodowych, poznanie dostępnych ścieżek kształcenia, świata zawodów czy rynku pracy, • nabycie wiedzy o pracy, o zawodach i umiejętności ułatwiających w przyszłości poruszanie się po rynku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń działa na rzecz klasy, szkoły, środowiska, jest dobrym kolegą, • uczeń dba o najbliższe środowisko i chce pracować na jego rzecz, • uczeń samodzielnie dokonuje oceny i samooceny, • uczeń włącza się w pracę samorządu klasowego i szkolnego, uczy się podejmowania decyzji i odpowiedzialności za własne czyny, • uczeń zna własne predyspozycje zawodowe i potrafi dokonać wyboru kierunku kształcenia.
--	---	--

KSZTAŁTOWANIE POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI NARODOWEJ I WIĘZI ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM, PRZYGOTOWANIE DO UCZESTNICTWA W KULTURZE

ZADANIA	REALIZACJA ZADAŃ	EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie dziedzictwa kultury narodowej i szkolnej. 2. Wyrabianie poczucia przynależności do środowiska lokalnego, regionu, państwa, Europy. 3. Poznawanie tradycji szkoły i najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie uroczystości szkolnych o charakterze kulturalnym i patriotycznym, obrzędowość szkolna (uroczyste apele, poczet flagowy), • udział w wydarzeniach kulturalnych o wymiarze lokalnym, krajowym, europejskim, • współpraca z rodzicami i przedstawicielami środowiska lokalnego w organizowaniu przedsięwzięć szkolnych (np. festyn rodzinny, wycieczki, rajdy, zapraszanie rodziców na zajęcia), • udział w projektach lokalnych, • obchody Dnia Patrona, • przygotowywanie uczniów do konkursów i reprezentowania szkoły, • organizowanie wycieczek: historycznych, krajoznawczych, muzealnych, • udział w turniejach, konkursach, • warsztaty i lekcje o tematyce patriotycznej, ukazującej wartości ważne dla obywatela i członka społeczności lokalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń bierze aktywny udział w uroczystościach szkolnych, zna symbole narodowe i wie jak się wobec nich zachować, • uczeń czuje się członkiem społeczności lokalnej, obywatelem Polski i Europy, • uczeń zna tradycję szkoły, z dumą ją reprezentuje.

KREOWANIE BEZPIECZNEGO, ZDROWEGO I PRZYJAZNEGO ŚRODOWISKA SZKOŁY POPRAZ ZAPEWNIENIE UCZNIOM BEZPIECZEŃSTWA I ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI I PRZEMOCY

ZADANIA	REALIZACJA ZADAŃ	EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNYCH
<p>1. Kształtowanie przyjaznego klimatu społecznego szkoły.</p> <p>2. Wdrażanie uczniów do przestrzegania obowiązujących praw i regulaminów.</p> <p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dbanie o porządek organizacyjny, jasność reguł organizacyjnych (prawidłowy przepływ informacji, zrozumienie informacji), • odpowiednie zaangażowanie uczniów i nauczycieli w realizację zadań szkolnych i w procesy podejmowania decyzji w szkole, • włączanie rodziców w procesy podejmowania decyzji w szkole oraz w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej szkoły, • dbałość o dobre samopoczucie uczniów w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji pomiędzy uczniami i nauczycielami, • ukierunkowanie na osiągnięcia, odpowiednie motywowanie uczniów do nauki i zdrowe współzawodnictwo, • zapoznavanie uczniów i rodziców regulaminami, zasadami bezpieczeństwa, z prawami i obowiązkami ucznia, systemem oceniania zachowania, • konsekwentne egzekwowanie od uczniów przestrzegania prawa i szkolnych regulaminów, • odpowiednie reagowanie w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczniów, tj. agresja, przemoc, cyberprzemoc, wykluczenia, itp., 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń czuje że szkoła jest przyjaznym dla niego miejscem, • potrafi nawiązać więzi nieformalne z nauczycielami, • uczeń zna szkolne regulaminy i przestrzega zasad bezpieczeństwa własnego i innych, • uczeń czuje się bezpiecznie w szkole,

<p>i psychicznego uczniom.</p> <p>4. Realizacja działań i programów profilaktycznych.</p>	<p>podejmowanie adekwatnych działań w oparciu o procedury interwencji w sytuacjach kryzysowych, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej ofiarom przemocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć integracyjnych, • monitorowanie adaptacji uczniów klas I i nowych uczniów w szkole, • monitorowanie osiągnięć edukacyjnych i frekwencji, • spotkania dla uczniów ze Strażą Miejską (agresja i przemoc rówieśnicza, cyberprzemoc), • spotkania dla uczniów klas starszych i ich rodziców z Policją (odpowiedzialność prawna nieletnich), • warsztaty „Tolerancja” prowadzone przez psychologa i pedagoga z PP-P, • warsztaty prowadzone przez pedagogów z Biblioteki Pedagogicznej (cyberprzemoc, wykluczanie, odrzucenie), • Dni Bezpiecznego Internetu, • edukacja uczniów w zakresie bezpieczeństwa w Internecie i odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznych, • realizacja warsztatów zapobiegających agresji i przemocy we współpracy z fundacjami i stowarzyszeniami, • współpraca ze specjalistami. 	<p>ma świadomość konsekwencji swoich zachowań,</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczeń integruje się z rówieśnikami, zdobywa wiedzę i umiejętności niezbędne do nawiązywania prawidłowych relacji z innymi.
---	---	---

PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA I ZAPOBIEGANIE UZALEŻNIENIOM

ZADANIA	REALIZACJA ZADAŃ	EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH
<p>1. Dbłość o zdrowie fizyczne i psychiczne uczniów.</p> <p>2. Realizacja działań i programów z zakresu promocji zdrowia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie uczniów do stosowania profilaktyki zdrowotnej (utrzymanie higieny ciała, racjonalne odżywianie, dbłość o sprawność i kondycję fizyczną i psychiczną), • zapoznanie uczniów ze skutkami nieprawidłowego trybu życia, nałogów, tj. choroby, uzależnienia), • kształtowanie postaw i nawyków sprzyjających wzmocnieniu zdrowia, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, • uczenie rozpoznawania czynników ryzyka, rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (asertywność – ćwiczenia umiejętności odmawiania, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji), • rozwijanie umiejętności życiowych wychowanków: racjonalnego gospodarowania czasem pracy i wypoczynku, umiejętnego jego planowania, samokontroli, • promowanie aktywności fizycznej (sportowe zajęcia pozalekcyjne, eventy lekkoatletyczne, zajęcia z zakresu gimnastyki korekcyjnej), • „Szlanka mleka”, • „Owoce i warzywa w szkole” wraz z działaniami towarzyszącymi, • realizacja elementów programu „Trzymaj formę”, • program „Ratujemy i uczymy ratować”, • organizacja Szkolnego Tygodnia Promocji Zdrowia, • opracowywanie i upowszechnianie materiałów z zakresu edukacji 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń dba o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne, wie jak je chronić, wie jakie mogą być skutki nieprawidłowych zachowań zdrowotnych, • uczeń ma utrwalone nawyki chroniące zdrowie i życie,

<p>3. Realizacja działań i programów z zakresu profilaktyki uzależnień.</p>	<p>zdrowotnej (gazetki, ulotki, strona internetowa, prezentacje, filmy) skierowanych do nauczycieli i rodziców,</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizacja programu profilaktyki alkoholowej „Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie” w klasach IV, • zajęcia psychoedukacyjne i profilaktyczne w ramach lekcji wychowawczych, • udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, • realizacja programu profilaktyki antynikotynowej „Bieg po zdrowie” w klasach IV, udział w konkursie plastycznym „Papierosy szkodzą zdrowiu”, • profilaktyka uzależnień od urządzeń elektronicznych i Internetu (DBI) – zajęcia dla uczniów, oferta informacyjna i edukacyjna dla rodziców, • przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej (zajęcia pozalekcyjne, imprezy, wycieczki, zajęcia sportowe i rekreacyjne), • kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych, • doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów zażywania substancji, realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych, oraz w zakresie profilaktyki używania substancji uzależniających, norm i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (szkolenia Rady pedagogicznej, szkolenia zewnętrzne), • edukacja rodziców w zakresie prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji uzależniających (pedagogizacja 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń zna zagrożenia dla swojego zdrowia i potrafi ustrzec się przed uzależnieniami,
---	---	--

<p>4. Działania z zakresu ochrony środowiska</p>	<p>rodziców w ramach zebrań z wychowawcą, spotkania ze specjalistami, indywidualne porady),</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalność informacyjna dla rodziców i nauczycieli (profilaktyka uzależnień, pomoc specjalistyczna dla uczniów używających substancji uzależniających, konsekwencje prawne, procedury współpracy szkoły z Policją w przypadku ujawnienia spożywania przez ucznia substancji). • realizacja tematów z zakresu ekologii, ochrony środowiska na zajęciach edukacyjnych, • realizacja programów miejskich, • współpraca z Fundacją Arka, • udział w konkursach i akcjach ekologicznych. 	
--	--	--

ELIMINOWANIE ZACHOWAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROBLEMÓW OSOBISTYCH I NEGATYWNEGO WPŁYWU ŚRODOWISKA

ZADANIA	REALIZACJA ZADAŃ	EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNYCH
<p>1. Rozpoznawanie potrzeb rozwojowych uczniów.</p> <p>2. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej i materialnej:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja uczniów, • badanie wiedzy i umiejętności uczniów, • rozmowy z rodzicami, • kierowanie uczniów do pedagoga lub innych specjalistów, • badania przesiewowe prowadzone przez psychologa i pedagoga z PP-P, • kierowanie na pogłębione badania psychologiczno-pedagogiczne, • konsultacje przypadków uczniowskich ze specjalistami z instytucji wspierających pracę szkoły, • rozpoznawanie warunków życia uczniów (rodzina, środowisko rówieśnicze) – szukanie przyczyn niepowodzeń, działania wspierające. <ul style="list-style-type: none"> • kontrola wyników edukacyjnych i frekwencji, • zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, • zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, • zajęcia rewalidacyjne, • konsultacje dla uczniów i rodziców, • koleżeńska pomoc w nauce (wolontariat), 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń otrzymuje pomoc i wsparcie w pokonywaniu trudności w nauce i rozwiązywaniu problemów osobistych.

	<ul style="list-style-type: none">• dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości uczniów,• pomoc materialna (gorący posiłek, zwolnienie z opłat, pomoc rzeczowa),• pomoc w problemach osobistych uczniów - wsparcie wychowawcy, pedagoga, specjalisty spoza szkoły,• współpraca ze specjalistami z instytucji współpracującymi ze szkołą (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3, Poradnia Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży, MOPS, pracownicy socjalni, Sąd Rodzinny i Nieletnich, kuratorzy sądowi, Parafialne Koło Charytatywne, sponsorzy, inne organizacje, fundacje, stowarzyszenia).	
--	--	--

MONITOROWANIE I EWALUACJA

Koordynatorem programu jest pedagog szkolny, a jego realizatorami wszyscy nauczyciele szkoły – wychowawcy, nauczyciele zajęć edukacyjnych i specjaliści.

Monitorowanie i ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego odbywa się poprzez:

- stałe obserwacje zachowań uczniów w szkole i podczas wyjść poza placówką (przestrzeganie regulaminów, stosowanie zasad dobrego wychowania, itp.),
- ankiety,
- wywiady,
- dyskusje grupowe,
- analizę dokumentów szkolnych.

Monitoring programu wychowawczo - profilaktycznego prowadzony jest na bieżąco przez dyrektora szkoły, wychowawców klasowych i pedagoga. Program ma charakter otwarty, poddawany jest systematycznej ewaluacji i modyfikowany zgodnie z zaistniałymi potrzebami. Ewaluacja programu dokonuje się na zakończenie każdego roku szkolnego. Bieżący monitoring i roczna ewaluacja pozwala na określenie mocnych i słabych stron podjętych oddziaływań wychowawczych. Raz w roku dokonuje się diagnozy występujących w środowisku czynników ryzyka.

DIAGNOZA PROBLEMÓW ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

(luty 2018)

Dokonując analizy problemów środowiska szkolnego uwzględniono:

- Wyniki badania ankietowego dla uczniów na temat problemów występujących w szkole,
- Wyniki badania ankietowego dla nauczycieli na temat problemów występujących w szkole,
- Wyniki badania ankietowego uczniów dotyczącego Bezpieczeństwa uczniów w cyberprzestrzeni,
- Wyniki badania Klimatu społecznego szkoły,
- Wyniki badań socjometrycznych w klasach starszych,
- Informacje z Analizy i oceny sytuacji wychowawczej w II semestrze roku szkolnego 2016/2017 i I semestrze roku szkolnego 2017/2018 przeprowadzonej przez pedagoga szkolnego,
- Informacje z monitorowania realizacji Programu wychowawczo-profilaktycznego w II semestrze roku szkolnego 2016/2017 i I semestrze roku szkolnego 2017/2018,
- Wnioski z obserwacji uczniów (zachowania w czasie lekcji, w czasie przerw i wyjść poza szkołę),
- Informacje pedagoga i psychologa szkolnego dotyczące najczęstszych problemów wychowawczych w szkole,
- Analizę ocen z zachowania,
- Analizę frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych.

CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Przeprowadzona diagnoza środowiska szkolnego i rozpoznanie środowiska lokalnego pozwoliła na wyróżnienie czynników ryzyka i czynników chroniących.

Czynniki ryzyka to indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie obniża ogólny potencjał zdrowotny

ucznia lub wychowanka i zmniejsza jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Najważniejsze czynniki ryzyka zaobserwowane w środowisku szkolnym i lokalnym to:

- brak więzi w rodzinie (rodziny rozbite, konflikty, prezentowane przez rodziców zachowania dysfunkcyjne),
- niekonsekwencja lub brak dyscypliny wychowawczej rodziców,
- przemoc rówieśnicza, w tym cyberprzemoc,
- odrzucenie przez grupę rówieśników (wykluczenia),
- przejawy agresji werbalnej i niewerbalnej u uczniów spowodowanie nieumiejętnością kontrolowania swoich zachowań,
- niski poziom umiejętności radzenia sobie z problemami i emocjami,
- niepowodzenia szkolne i związany z tym faktem brak wiary we siły.

Czynniki chroniące to indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Czynniki chroniące obecność których stwierdzono w szkole i środowisku:

- pozytywny, kameralny klimat szkoły, wzmacniający poczucie przynależności,
- bezpieczna, rodzinna atmosfera (szkoła zamknięta dla obcych),
- indywidualne podejście do dziecka, które wspomaga więź ze szkołą i nauczycielami,
- oferta zajęć pozalekcyjnych (alternatywne formy spędzania wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań),
- okazje do przeżycia sukcesu (bogata oferta konkursów), możliwość rozpoznawania własnych osiągnięć,
- brak akceptacji przemocy przez szkołę (egzekwowanie przestrzegania regulaminów, natychmiastowa reakcja na złe zachowania, szybkie rozwiązywanie konfliktów),
- dobra współpraca z rodzicami i licznymi instytucjami wspomagającymi pracę szkoły.

Po dokonaniu rozpoznania problemów środowiska szkolnego, w szkole nie stwierdzono obecności problemu alkoholowego ani palenia tytoniu czy uzależnień od środków psychoaktywnych. Nieliczni uczniowie klas VI i VII przyznali się, że mieli już pierwszy, sporadyczny kontakt z alkoholem, tytoniem i substancjami uzależniającymi. Uczniowie przyznają się do spożywania napojów energetyzujących, co potwierdzają badani nauczyciele. Działania wychowawczo-profilaktyczne w tym obszarze skupiają

się głównie na promowaniu zdrowego stylu życia poprzez szerzenie wiedzy z tego zakresu i wzmacnianie u uczniów nawyków prozdrowotnych. Jednocześnie również należy zaopatrywać uczniów i rodziców w wiedzę na temat negatywnych skutków kontaktu z substancjami psychoaktywnymi i uzależniającymi. Należy pomagać uczniom w kształtowaniu pozytywnej samooceny i obrazu własnej osoby, dbać o komfort psychiczny podczas pobytu w szkole oraz kształtować kompetencje społeczne, tj. np. zachowania asertywne, radzenie sobie ze stresem i negatywnymi emocjami.